

Inhoud

7 Kaarten & plattegronden

9 Woord vooraf

1 11 Kennismaken met Birma

12 Birma in vogelvlucht

13 Birma en de mensenrechten

14 Birma, Burma of Myanmar?

16 Vogel of vlieger?

16 Bergen, rivieren en kustvlakten

18 Tropisch moessonklimaat

18 Een gevarieerde natuur

21 Birmanen en andere etnische groepen

26 Taal

27 Bestuur

29 Economische ontwikkelingen

34 De Birmese samenleving

37 Gebruiken en omgangsvormen

39 Sport

40 De Birmese keuken

2 47 Geschiedenis

48 Vroegste koninkrijken: Mon en Pyu

49 Eerste Birmaanse Koninkrijk (1044–1287)

51 Periode van verdeeldheid (1287–1531)

52 Toungoo-dynastie (1531–1752)

52 Konbaung-dynastie (1752–1885)

53 Anglo-Birmese oorlogen

55 Onder koloniaal bestuur (1886–1948)

58 De regering U Nu (1948–1962)

59 Het regime van Ne Win (1962–1988)

61 SLORC (1988–1997)

63 SPDC (1997–2011)

3 71 Religie, kunst en cultuur

72 Boeddhisme

76 De geestenwereld van de nats

77 Overige godsdiensten

78 Architectuur en beeldhouwkunst

81 Theater

83 Dans en muziek

84 Literatuur

86 Volkskunst

4 89 Yangon

91 Tuinstad van het oosten

91 Geschiedenis

93 Stadsindeling

94 Centrum

97 Shwedagon-pagode

103 Rond het Koninklijk Meer

104 Ten noorden van het Koninklijk Meer

106 Rond het Inya-meer

107 Omgeving van Yangon

5 117 Bago en Kyaiktiyo

118 Bago

123 De Gouden-Rotspagode van Kyaiktiyo

6 129 De deelstaat Shan

130 Shan-plateau

130 Kalaw

134 Pindaya

136 Inle-meer

- 141 Taunggyi
- 143 Kakku
- 144 Kengtung
- 146 Pyin U Lwin
- 149 Van Pyin U Lwin via Hsipaw naar Lashio

7 159 Mandalay

- 160 Culturele hoofdstad van het land
- 161 Geschiedenis
- 161 Stadsindeling
- 162 Mandalay Hill
- 163 Pagoden aan de voet van Mandalay Hill
- 167 Koninklijk Paleis
- 168 Rond de Zeigyo-markt
- 169 Mahamuni-pagode

8 177 Omgeving van Mandalay

- 178 De koningssteden
- 178 Sagaing
- 181 Ava
- 183 Amarapura
- 185 Mingun

9 191 Bagan

- 192 Geschiedenis
- 196 Architectuur
- 198 Kunst
- 199 Oriëntatie
- 201 Langs de weg naar Oud-Bagan
- 205 Archeologische zone
- 209 Myinkaba en omgeving
- 213 Nieuw-Bagan en Thiripyitsaya
- 214 Tussen de archeologische zone en Minnanthu

10 221 Het zuidwesten

- 222 Mount Popa
- 223 Pyay
- 226 Ngapali
- 227 Pathein
- 229 Chaungtha

i 234 Algemene informatie

r 255 Register

Woord vooraf

Birma haalde de laatste jaren met enige regelmaat het nieuws, maar zelden in positieve zin. Schendingen van de mensenrechten en het huisarrest van de populaire Nobelprijswinnaar en oppositieleider Aung San Suu Kyi domineerden de berichtgeving, niet de verlokkingen van de eeuwenoude cultuur. Met het aannemen van de nieuwe grondwet van 2011 lijkt de deur naar democratische hervormingen op een kier te staan. Dat zal ook het isolement van het land verminderen en het toerisme ten goede komen. Voorlopig zal van massatoerisme geen sprake zijn, maar de eerste reizigersstromen zijn inmiddels op gang gekomen.

Sinds de regering met een aantal opstandige rebellenbewegingen een vredesakkoord heeft gesloten, zijn de meeste delen van het land veilig te bereizen. Waar dat niet het geval is, krijgen buitenlanders geen toestemming om te reizen. Alle bestemmingen van toeristisch belang zijn echter bereikbaar.

Birma is een ongewone bestemming, met een van de spectaculairste bezienswaardigheden van Zuidoost-Azië: de met duizenden tempels en ruïnes bezaaide vlakte van Bagan. Dit hoogtepunt is vergelijkbaar met beroemde attracties als Angkor Wat in Cambodja en de Borobudur in Indonesië.

Birma heeft meer te bieden. Overal zie je pagoden: op iedere heuveltop lijkt er wel één te staan. Actief ingestelde reizigers kunnen wandeltochten maken naar dorpen in de heuvels van de deelstaat Shan, terwijl de ongerepte stranden in het zuidwesten uitnodigen tot relaxen. Een boottocht op het Inle-meer met drijvende tuinen en markten maakt een onuitwisbare indruk. In de *hill stations* kun je 's zomers de hitte van de vlakte ontvluchten en de koloniale sfeer van weleer proeven. Een bezoek aan een van de ateliers van de ambachtslieden geeft een goed beeld van de hoge kwaliteit van het handwerk.

Leon Peterse en Joke Petri

Yangon

4

De hoofdstad Yangon ligt aan de oever van de rivier de Yangon (of Hlaing), de meest oostelijke arm van de Ayeyarwady. Via de rivier heeft de stad een verbinding met de 30 km verder gelegen Golf van Martaban en de Andamanse Zee.

Met een oppervlakte van 350 km² en 7,5 miljoen inwoners is Yangon de grootste stad van Birma. Door de trek van de bevolking van het platteland naar de stad is het inwonertal sinds 1980 meer dan verdubbeld. De meerderheid van de inwoners bestaat uit Birmanen. Chinezen, Indiërs en inheemse etnische groepen vormen de belangrijkste minderheden.

Ondanks het grote aantal inwoners ademt Yangon nog niet de sfeer van andere Aziatische miljoenensteden.

Wie bijvoorbeeld uit Bangkok in de Birmese hoofdstad aankomt, valt op hoe provinciaals de stad is. Mannen dragen longyi's in plaats van jeans. Er is een beperkt nachtleven en om tien uur 's avonds zijn de straten zo goed als uitgestorven. Maar de verhoogde bouwactiviteit wijst erop dat nieuwe tijden in aantocht zijn. Ook andere signalen wijzen in die richting. Geldautomaten hebben inmiddels hun intrede gedaan, evenals internet-cafés.

< Offeren bij de Sule-pagode.

Yangon

STRAND HOTEL

Het Strand Hotel aan Strand Road en de rivierkade behoorde ooit tot de beste hotels van het Britse imperium. Het werd in 1901 gebouwd door de gebroeders Sarkie, die ook het Raffles in Singapore en het Oriental in Bangkok lieten bouwen.

Tijdens het bewind van Ne Win werd het hotel genationaliseerd en raakte in verval. In 1991 kregen ondernemers uit Hongkong de opdracht het hotel te renoveren. Bij die renovatie heeft men de koloniale sfeer uitstekend weten te bewaren.

Het Strand Hotel is nu het duurste hotel van Yangon en de prijs voor een overnachting zal de meeste toeristen afschrikken. Een hapje in het Strand Hotel of een drankje in de bar zijn een alternatief om toch van de sfeer te kunnen genieten.

TUINSTAD VAN HET OOSTEN

Nog niet zo lang geleden ontbrak hoogbouw bijna geheel in het stadsbeeld. De hoogste gebouwen waren stoepa's, die boven de huizen uitrezen en de skyline bepaalden. Dat is de laatste jaren sterk veranderd. Overal zijn torenhoge hotels uit de grond geschoten. Ook in andere opzichten is Yangon een stad in ontwikkeling. Het verkeer wordt steeds drukker en de aftandse auto's en trucks uit de jaren veertig worden in hoog tempo door moderne Japanse exemplaren vervangen. Daarnaast verdringen borden met reclame voor westerse consumptieartikelen steeds meer de slogans van de regering. Met uitzondering van de Shwedagon-pagode zijn er niet veel bezienswaardigheden. Toch is Yangon een fascinerende stad, met tal van vervallen koloniale gebouwen, christelijke kerken en boeddhistische stoepa's. De hoofdstad is opvallend ruim van opzet, met brede straten, omzoomd door bomen. Vanwege de talrijke parken en meren noemt men Yangon de 'Tuinstad van het oosten'. Yangon is het economische en industriële hart van het land. Voedingsmiddelenindustrie, textielnijverheid en scheepsbouw zijn de voornaamste activiteiten. Rond de stad staan olieraffinaderijen. De stad is de poort tot Birma, met een zeehaven en een internationale luchthaven. Yangon heeft een universiteit, hogescholen en het Nationaal Museum.

GESCHIEDENIS

Ver voor het begin van onze jaartelling lag op de plaats van de huidige hoofdstad al een kleine handelsnederzetting, Okkala. Hier verrees in 480 v.Chr. het eerste fundament van de beroemde Shwedagon-pagode. De Mon noemden de plaats Dagon.

In 1755 veroverde koning Alaungpaya Neder-Birma op de Mon. Op de locatie van Dagon bouwde hij een nieuwe stad en gaf die de naam Yangon,

Centrum van Yangon

‘Einde van de vijandelijkheden’. Na de verwoesting van de havenstad Syriam aan de overkant van de rivier in 1756 werd Yangon de voornaamste zeehaven van het Birmaanse rijk.

Tijdens de eerste Anglo-Birmese oorlog bezetten de Britten de hoofdstad, totdat die in 1826 weer in Birmees handen kwam. Vijftien jaar later legde een brand de stad volledig in de as. Koning Tharawaddy Min tekende voor de wederopbouw van Yangon.

Yangon viel tijdens de tweede Anglo-Birmese oorlog definitief in Britse handen, waarbij de stad voor een groot deel werd verwoest. De stad werd herbouwd onder leiding van de Britse luitenant Fraser, een officier van de genie die ook Singapore heeft ontworpen. De stad kreeg daarbij het kenmerkende schaakbordpatroon, met straten die haaks op elkaar staan en van noord naar zuid en van oost naar west lopen. De Britten verbasterden de naam van de stad tot Rangoon.

Na de verovering van heel Birma riepen de Britten in 1885 Rangoon uit tot hoofdstad van het land. Ze vergrootten de haven en de stad groeide uit tot een bloeiend handelscentrum. Indiase, Chinese en Europese handelaren die zich in Rangoon vestigden, gaven de stad een kosmopolitisch aanzien.

In de Tweede Wereldoorlog was Rangoon in Japanse handen. Tijdens de herovering door de geallieerden liep de stad enorme schade op. In 1948 werd Rangoon de hoofdstad van een onafhankelijk Birma. Veertien jaar later sloot generaal Ne Win het land af van de buitenwereld. Het econo-